

Meer fruit

En ongeluk komt nooit alleen. De fruitteilers in Limburg kunnen daarover meepraten. De Ruslandboycot, hagel-schade, vorstschade, wateroverlast. Ze hebben het in luttele jaren tijd allemaal over zich heen gekregen, de een nog heviger dan de ander. De verwoestende gevolgen van al die tegenslagen beginnen steeds duidelijker te worden. Ruim veertig procent van de telers heeft financiële zorgen, blijkt uit een enquête van onder meer de LLTB, de Limburgse Land- en Tuinbouwbond. Bij een iets kleiner deel zijn de zorgen zelfs zo urgent dat de vrees bestaat dat het bedrijf nog vóór de eerstvolgende oogst omvalt. Het zijn alarmerende cijfers. Het weerstandsvermogen van de Limburgse fruitteelt lijkt door al dat geopolitieke en klimatologische ongemak gebroken. Tussen de zestig en zeventig procent overweegt serieus er de brui aan te geven als de omstandigheden niet verbeteren, leert dezelfde enquête.

De enige reden voor de overheid om de geplaagde fruitteilers wél te helpen, is gelegen in de rol die ze in het landschap spelen.

De nood is daarmee geklaagd maar een oplossing uiteraard nog niet voorhanden, als die er al is. Het telen van fruit is nu eenmaal risicovol, want de natuur is grillig. Overvloedige oogsten worden afgewisseld met misoogsten als het te droog, te nat of te koud is. En ook politieke risico's zijn nooit uit te bannen. Of het nu om de inzet van bestrijdingsmiddelen gaat of om de ingestelde sancties tegen Rusland als vergelding voor het neerhalen van de MH17. Dat werpt de vraag op of dat wat de fruitteilers is overkomen onder het normale bedrijfsrisico valt of niet. Als een ijsfabrikant failliet gaat, hoeft die niet op mededogen te rekenen. Waarom agrarische bedrijven dan wel? Fruit komt immers toch wel op tafel, is het niet uit eigen land dan wel van elders.

De enige reden voor de overheid om de geplaagde fruitteilers wél te helpen, is gelegen in de rol die ze in het landschap spelen. Limburg wordt er op zijn zachtst gezegd niet mooier op als fruitplantages en boomgaarden verdwijnen en eentonige maisvelden oprukken. Maar voor de rest is het vooral een zaak van de sector zelf en van de banken om de Limburgse telers een reddingsboei toe te gooien, hoe hardvochtig dat ook klinkt. Het enige dat wij kunnen én moeten doen, is meer fruit eten.

Het commentaar vertolkt de mening van de krant over actuele nieuwsontwikkelingen in Limburg en de wereld.

HET CIJFER

1.000

Om beter te kunnen controleren op controversiële advertenties, bijvoorbeeld met politiek gevoelige inhoud, gaat Facebook duizend extra mensen aannemen.

(Het Financieel Dagblad, 3 oktober)

JOEP

EINDE OEFENING

INGEZONDEN BRIEVEN

Project '50.000 vluchtelingen naar EU halen' (28/9)

De Europese Unie wil de komende twee jaar 50.000 mensen uit Afrika opnemen om deze niet ten prooi te laten vallen aan mensensmokkel? Wat een lachertje. Mensensmokkelaars richten zich wel op de miljoenen anderen die in de startblokken staan om hiernaartoe te komen.

A. Rooijackers, Klimmen

Kerncentrale Een pilletje tegen Tihange (30/9)

Prima dat er jodiumpillen ter beschikking staan van kinderen onder de 18 jaar, maar ik wil er toch enkele kanttekeningen bij zetten. 1. Uitreiking van jodiumpillen door

de overheid is niet bedoeld om mensen bang te maken, maar om ze gerust te stellen. Een aantal jaren geleden heeft GroenLinks daarop aangedrongen en nu krijgt men zijn zin. 2. Dat er jodiumpillen in de brievenbus vallen, betekent niet dat kerncentrale Tihange op springen staat. Die is veilig verklaard, ook al beweren anti-kernenergieactivisten het tegenovergestelde. 3. Druk de ontvangers op het hart dat ze de pillen alleen innemen op het moment dat de overheid dat adviseert, anders heb je er geen baat bij.

4. Uitreiking van jodiumpillen mag niet leiden tot een toename van de ongerustheid bij de burgers. Er kan psychologische schade ontstaan zoals pre-traumatische

stress: er is niets gebeurd en toch zit de schrik er al goed in. Erg ongezond. 5. En ten slotte: beschouw de pillen als airbags: goed dat ze er zijn hoewel je ze nooit gebruikt. Het zou toch jammer zijn als een goedbedoelde handreiking van de overheid de volksgezondheid schaadt. Ik mag aannemen dat de antikernenergie-activisten dit ook niet op hun geweten willen hebben.

L. van Wijk, Meerssen

Kerncentrale (2)

Wat zou er werkelijk gebeuren als het misgaat in Tihange? Slikken we braaf onze pilletjes en sluiten ramen en deuren, of maken we als de bliksem dat we zover mogelijk uit de buurt geraken? Waarheen?

VOLGENS HEM

Peter Vandermeersch

„Het verschil tussen de landen laat zich het best in één zin samenvatten: België is erotisch en Nederland is harde porno.“

Hoofdredacteur NRC Handelsblad (De Limburger, 3 oktober)

VOLGENS HEM

Willem Post

„Hoe krijg je aandacht in een land met zoveel massale schietpartijen? Zorg dat je steeds weer méér slachtoffers maakt dan de vorige.“

Amerikadeskundige (Algemeen Dagblad, 3 oktober)

HET BETOOG WIM VONDENHOFF

Open de aanbestedingsmarkt

Jaarlijks vergeven alle EU-overheden samen voor zo'n 880 miljard euro aan opdrachten aan bedrijven. Alleen al het aan Limburg grenzende Nordrhein-Westfalen (NRW) besteedt jaarlijks ongeveer 50 miljard euro aan overheidsopdrachten. De omzet ligt dus naast de deur: Overheidsaanbestedingen dienen via vaste EU- en nationale regels te verlopen. Vriendjespolitiek en corruptie worden zo tegengegaan en er ontstaat een transparant en eerlijk aanbestedingsproces. Een belangrijk doel van het Europese aanbestedingsbeleid is het promoten van deelname aan buitenlandse aanbestedingen door mkb-bedrijven. Hier ligt een enorme markt met een financieel vrijwel risicoloze overheid als contractspartij.

Toch loopt het helemaal niet storm. In de praktijk blijkt dat mkb'ers nauwelijks op buitenlandse aanbestedingen reageren. Vreemd. Waarom laat MKB Nederland een tientallen miljardenmarkt links liggen?

Stereotypen

Samen met een Duitse collega deed ik in 2010 een beperkt onderzoek naar deze vreemde situatie en vond de volgende drempels: Onbekend maakt onbemind. Over en weer leven allerlei stereotypen. Duitsers hebben geen humor; zijn stijf en erg hiërarchisch ingesteld en spreken alleen Duits. Nederlanders zijn ongemant, direct en slechte betaalers. Taalbarrière. De afgelopen decennia is Duits op de middelbare scholen echter als een stiefkindje behandeld en daar plukken wij nu de wrange

vruchten van. Diploma's. Opleidingen en diploma's worden moeilijk over en weer erkend. Daarnaast zijn normeringen van bedrijven en producten niet uniform. Financiering over de grens is buitengewoon lastig. Naar mijn mening kan op relatief eenvoudige wijze verbetering in deze situatie gebracht worden. Daarbij moet wel steeds in acht worden genomen dat de beginselen van het aanbestedingsrecht van transparantie en gelijke behandeling niet worden verstoord.

Reuring

Publiciteit. Op zakelijk terrein moet veel meer reuring komen tussen Limburg en NRW. Stel een overheidsbudget vast voor publiciteit. Organiseer samenkomsten en geef hier vooral ruchtbaarheid aan tussen ondernemers ingedeeld naar bijvoorbeeld regio (denk aan Venlo-Düsseldorf of Parkstad-Aachen), branche of onderwerp (personeel, financiën, scholing). Niet alleen leren ondernemers elkaar persoonlijk kennen en hebben die die bijeenkomsten een belangrijke netwerkfunctie, maar ook kunnen de uitkomsten hiervan tot waardevolle aanbevelingen leiden. Ik weet dat er vergelijkbare initiatieven zijn, maar onder andere door gebrek aan publiciteit komen die onvoldoende uit de verf. Financieel. Financiering van buitenlandse activiteiten is een probleem. Stel op EU-niveau, nationaal of regio-

Het resultaat is dat de grensregio's en dus Limburg een enorme economische impuls krijgen.

naal, een fonds in dat financiële garanties kan verstrekken voor mkb'ers die aan een buitenlandse inschrijving meedoen. Taal. Richt op EU-niveau een vertaaldienst voor aanbestedingen voor mkb'ers op. Zo kan snel en gratis gezorgd worden voor goede vertalingen van aanbestedingsdocumenten en offertes. Dit zou eveneens een groot obstakel wegnemen, omdat vertalingen op dit moment niet alleen verdragend maar ook zeer kostenverhogend werken voor mkb'ers.

Impuls

Om ondernemers te helpen bij het selecteren van de juiste aanbestedingen zouden bedrijven onderling of werkgeversorganisaties op grond van door de individuele ondernemer aan te geven steekwoorden een voorselectie voor die ondernemer kunnen maken. Wanneer er dus beperkte middelen worden vrijgemaakt om qua publiciteit, op financieel terrein en met een vertaaldienst het voor de mkb-ondernemer gemakkelijker te maken om aan internationale aanbestedingen deel te nemen, zal daarvan het resultaat zijn dat de grensregio's en dus Limburg een enorme economische impuls krijgen.

Wim Vondenhoff uit Heerlen is advocaat en gespecialiseerd in aanbestedingsrecht.

Reageren? opineredactie@delimburger.nl

Wilt u ook reageren op een artikel in de krant? Brieven moeten zakelijk en beknopt zijn (maximaal 200 woorden) en betrekking hebben op publicaties in de krant. Te lange brieven worden ingekort. Brieven kunnen worden geweigerd of geherformuleerd. Anonieme brieven, teksten op rijm of brieven die oproepen tot geweld, discriminatie of andere onwettige daden worden niet geplaatst. Voorzie uw bijdrage altijd van naam, adres en telefoonnummer. Over de selectie van ingezonden brieven vindt geen correspondentie plaats. **Lezersredactie:** postbus 5111, 6130 PC Sittard of: lezersredactie@delimburger.nl

Hoe? Nog wat te eten halen voor onderweg? Nog even tanken? Ik denk dat alle winkels onmiddellijk sluiten, want zij komen op hetzelfde idee, net als de meerderheid van de mensen. Als je nu geen plan hebt, dan heb je het dan al helemaal niet en gebeurt alles in blinde paniek. Je hebt waarschijnlijk niet genoeg brandstof, water, of voedsel om erg ver te komen. Goed idee om hier eens over na te denken, want als we het aan de overheid over moeten laten, zijn we ten dode opgeschreven.

John Lenselink, Venlo

Basisonderwijs Scholen korten stakers (30/9)

Leerkrachten in het primair onderwijs krijgen zand in de ogen

gestrooid door directies. Het is duidelijk te merken dat in deze regio directieuren met lef dun gezaaid zijn, gezien de krampachtige reacties met betrekking tot de aanstaande acties van het PO-front. Leerlingen worden juist de dupe door halfzacht optreden van leraren en schoolleiders. Wij willen voor ieder kind in Nederland bevoegde leerkrachten die een goed en eerlijk salaris ontvangen voor een fulltimebaan die in een normale werkweek te volbrengen is. Niet voor niks werken er zoveel leerkrachten in het primair onderwijs in deeltijd; het werk is zo zwaar, dat fulltime vrijwel niet te doen is. Veel starters in het primair onderwijs verlaten daarom al na een paar jaar het onderwijs. Veel mannen kiezen niet voor het primair onderwijs,

Robert Hommen, leerkracht en hoofdbestuurder Algemene Onderwijsbond, Landgraaf

Schietpartij Triest record (3/10)

Een schutter opent in Las Vegas om onbegrijpelijke reden het vuur op een mensenmassa die naar een concert luistert. Tientallen doden en een veelvoud daarvan aan gewonden als gevolg, in het land der onbegrensde mogelijkheden. De Verenigde Staten zouden zichzelf eens tegen het licht moeten houden met al die wapens die er circuleren. Wapens die niet meer uit te bannen zijn, ook al zou er een 'zuiveringsactie' komen om wapenbezit in te dammen. Erger dan dat is het feit dat men trots is op de wetgeving die de Amerikaanse burger het recht geeft om zichzelf te verdedigen met een vuurwapen. Het troetelkindje van Trump, de NRA, maakt de situatie

bovendien bewust erger. Het probleem ligt waarschijnlijk niet zozeer in het wapenbezit, maar in de mindset van de Amerikanen. Problemen oplossen met geweld! Maar hoe kom je daar nu vanaf als Amerika's *first man* Donald Trump zelf verzet is op geweld. Maar goed, het land is zo conservatief dat enige wijsheid tot juiste verandering heel ver te zoeken is. De kiezer heeft gesproken en heeft bewust gekozen voor de man die in zijn verkiezingstoespraken een gebaar maakte van 'uit de heup te schieten'. We zien het, het vindt navolging en het zal, met enig gevoel voor understatement, zeker niet de laatste keer zijn. De VK: dodelijk gegijzeld door eigen gedachtegoed. **Maurice Hünen**, Brunssum

OP DE KORREL

DOOR ADRI GORISSEN

Exotische winnaars

Ngugi Wa Thiong'o maakt volgens het Britse wedubureau Ladbrokes de meeste kans om morgen de opvolger van Bob Dylan te worden als winnaar van de Nobelprijs voor Literatuur. Ngugi wie? Tsja, dat dacht ik ook. Het is een 79-jarige Keniaanse schrijver die geldt als een van de belangrijkste Afrikaanse auteurs. Hij heeft een groot oeuvre met romans, toneelstukken en poëziebundels op zijn naam staan. Eigenlijk zouden u en ik hem moeten kennen. In 1979 is hij uitgeverij Corrie Zelen (van Ton van Reen en zijn vrouw) in Maasbree zijn roman *Slechts een korrel graan* verschenen. Als hij zou winnen, past Ngugi in een rijtje met de Wit-Russische schrijfster Svetlana Aleksjevitsj (2015), de Caribische poëet Derek Walcott (1992) en de Griekse dichter Odysseas Elytis (1979). Allemaal nogal onbekende en voor de gemiddelde lezer behoorlijk exotische winnaars. Laureaten die de prijs naar mijn idee vooral krijgen omdat hun taalgebied volgens de jury ook eens aan de beurt is. Dat biedt wel weer perspectief voor Nederlandse schrijvers en dichters. Onze Nederlandse taal is voor de rest van de wereld net zo exotisch als het Gikuyu van Ngugi Wa Thiong'o. Ik tip daarom toch Cees Nooteboom. Cees wie?